

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-és szám,

ahová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
ahová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 167. szám.

Kedd, július 25.

A kompromisszum.

Nagybecskerek, július 25.

Andrássy Gyula gróf írja legutóbbi cikkében, hogy a politika és a célszerűség minden olyan esetben, midőn a korona és a parlament felfogásában ellentét támad, azt követeli, hogy kompromisszum kötéssék. A kompromisszum nem szegény, nem Kanossza; épp oly kevésbé a király részéről, mint a parlament részéről.

Nem tulzunk, ha azt mondjuk, hogy ez az egyetlen igazság, mely a koalíció részéről elhangzott az utóbbi időben.

Midőn azonban ezt az igazságot Andrássy hangsúlyozza, ez egyúttal konstatálása annak a nagy igazságtalanságnak, hogy ez urak immár hónapok óta e felismert igazság ellenére cselekszenek! Ha a célszerűség és a politika egyaránt követeli a kompromisszumot, a koalíció a békés megegyezés útját vajjon miért nem egyengeli?

Ez a jelentős kérdés önkéntelenül, szükségszerűleg kel, hogy az ajkán lebegjen minden gondolkozó olvasónak, aki Andrássy Gyula gróf fejtegetéseit követi. Érezte ezt Andrássy is. Mert közvetlenül idézett tétele után ezt a mondatot vetette papírra: „Mi kerestük is a kompromisszumot?”

Vajjon igazában és őszintén keresték-e? Nem lehet hinni. A négyszázmillió hadügyi hitel kikapcsolása volt az egyetlen alap, melyen valamelyes ideiglenes megoldásnak eszméje felmerült, de ez az alap is ingatag volt már eleve, mert a parázs tovább izzott volna a hamu alatt s azonfelül a hitelek teljes kikapcsolásának a hadsereg harc képessége is útját állta. Ezenkívül azonban s még inkább az időtől fogva, hogy ez a terv meghiusult, semmi olyan jelenséget nem lehetett látni, ami amellet szólna, hogy a koalíció a békés kibontakozás ösvényén haladna.

Ellenkezőleg, azt látni, hogy aki csak a koalíció vezetői között eddigé meg szólalt, csekély kivétellel az engesztelhetetlen harcot hirdeti. Avagy Apponyi Albert gróf például legutóbbi nyilatkozataiban a kompromisszum áldásait fejtegette? Békés kibontakozásra intő, higgadt szavak hangzottak el ajkáról?

Egyáltalában azt látni, hogy a koalíció a kompromisszumot olyanképpen értelmezi, hogy a másik fél viselje annak összes költségeit. A korona engedjen az egész vonalon, minden kérdésben, minden részletre nézve, akkor az urak hajlandók kormányozni az országot, hajlandók megengedni, hogy az ország egyáltalában kormányoztassék.

Ez nem igazság. Nem állítható az, hogy a korona magának vindikálja a követendő politika teljes megállapításának jogát. Hiszen a képviselőház mai többségének és a koronának felfogása nemcsak a kommandónyelvre nézve tértek el. Es ha ma az egész ellérés erre az egy, aránylag csekély, csupán a hadsereg vezetésére nagy fontosságú kérdésre zsugorodik össze, míg a jóval fontosabb kérdések, a katonai kérdések egész komplexuma, a jelvény- és címerkérdés, a büntető eljárás, a tisztii oktatás kérdése, ugyszintén a gazdasági problémák a surlódás anyagából a korona engesztelékenysége folytán kiküszöböltek, úgy ki állíthatja, hogy a korona intranzigens álláspontja a megegyezésnek akadály?

Azt a hamis elméletet, hogy ellentét esetén kétségtelenül a parlamentnek kell engednie, nem hirdeti senki. Nem vallja a korona sem, mely, amint Andrássy Gyula gr. is utal rá, az egyházpolitika kérdésében is engedett és a jelenlegi válság alatt is nagy közeledést tett a koalíció felé. Az a faktor, amely teljesen és tökéletesen az intranzigentizmus sáncai mögé vonul vissza, egyedül és kizárólag a koalíció.

Vajha megszivlelnék Andrássy Gyula gróf szavait: „A többség, melynek politikája ellenkezésbe kerül a koronával, esetleg beláthatja, hogy az ország üdve azt kívánja tőle, hogy módosítsa saját felfogását.”

Vajha ennek kívánatlóságáról s a kompromisszum szükségéről Andrássy Gyula gróf politikai küzdőtársait is meggyőzné!

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Vátozások a csanádi egyházmegyében.**
Dessewffy Sándor v. b. t. tanácsos, megyés püspök Hoffmann János eszéki plébánost hasonló minőségben Földeákra helyezte át és Láng Fülöp eddigi szegedi fogházi lelkész temesvári plébánossá nevezte ki. Továbbá Schmidt Ferenc segédlelkészt Lovrira adminisztrátorra disponálta, Volk József plébánosnak az esztergomi egyházmegyéből való át lépését jóváhagyta és egyúttal Soborsinra adminisztrátorra nevezte ki. Ambrus Artur törökbecsei adminisztrátort ugyanoda plébánossá kinevezte. Geiger Alajos németcsernyai plébánost pedig véglegesítette állásában, Prém Péter segédlelkészt a Hunyadi grófi család nevelőjéül rendelte ki, végül Horváth József fehértemplomi esperes plébános nyugdíjaztatását jóváhagyta és a plébánia ideiglenes vezetésével Kern Ágost ottani koadjutort bízta meg.

— **A kegyesrendiek köréből.** A kegyesrendi kormány Cseh Lajos temesvári főgimnáziumi tanárt a nagykarolyi főgimnázium igazgatójává nevezte ki, Abelsberg Gyula és Kucsora Rezső tanárokat pedig a sátoralja-ujhelyi főgimnáziumhoz hasonló minőségben áthelyezte. Helyükbe a temesvári kath. főgimnázium tanárait Mácska Lajos és Ambrus Gyula eddigi sátoralja-ujhelyi és Nader Gyula kecskemeti tanárokat a temesvári főgimnáziumhoz helyezte át.

A „TORONTÁL” tárcája.

Nagybecskerekől Belgiumig.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

Lige városa, ahol az újságírók az idén nemzetközi kongresszusukat tartják, kissé távol esik Délmagyarországtól. Sőt tulás nélkül azt lehetne mondani, hogy nagyon távol.

„Hullámzó Balaton” partján közeledünk csunk felé. Engedünk a csábító vízi tündérek nem mindig és nem mindenki által hallható szótának s Balatonfüreden töltünk néhány napot. Vig élet van ott mostanában is, de panaszképen ne vegye a fürdővendégek gyengédebb része, a hajdani eleganciának nyoma sincs. Pedig az Anna-bál előtt állunk. Tizenhárom esztendővel lettek vénebbek a füredi park lombos platánjai azóta, hogy utoljára itt jártam, de a fürdő fejlődésén nem vettem észre, hogy ilyen hosszú idő

telt el. A fürdő, mi tagadás benne, nem haladt előre s a kezelése ma is csak olyan patriarkális, mint talán 51 évvel ezelőtt. Azok a várva-várt hotelek és penziók, melyek aránylag olcsó pénzért sok kényelmet nyújtanak, ma sem épültek még fel s a közönség ma is csak úgy, mint régen, eljár a „nagy szállodába”, hogy az ebéd mineműsége iránt hosszabb tárgyalást folytasson a pincérről, mert úgy látom, sohasem fogjuk még annyira sem vinni, mint Abbazia, vagy a tiroli és svájci helyek, hogy a szálloda legyen a vendég otthona, ahol délben és este étlaptanulmányozás nélkül ül a terített asztalhoz. S azt se igen fogjuk elérni, hogy a cigány ne muzsikáljon éjfélén túl, pedig sok a beteg Balatonfüreden, még pedig különösen a szivbajos, akiktől pedig távol kell tartani minden zajt és izgalmat.

A vezetőségnek persze azzal kellene tisztába jönnie, hogy voltaképen gyógyfürdőt akarnak-e, vagy szórakozó helyet. Ez utóbbi esetben három

óráig is vigan huzhatják a barna fiuk, de aztán gondoskodjanak csakugyan egy kis szórakozásról, mert aki ma nem alsózik és nem flirtöl, avagy — bocsánat — nem megy el Szalkay Lajos színházába, az bizony nem igen fog mulatni.

Mindezeket pedig elgondolkoztam a rettenetes kánikulában fürdés előtt. De mikor aztán ott uszáltam a hős habokban, melyeknek üdítő csókja a legzsebesebb emberrel is elfelejti az élet árnyoldalait, s mikor az alkony pirjánál végignéztam a Balaton ragyogó tükrén, mely olyankor csakugyan egy tenger illúzióját kelti a fogékony lelkekben, akkor beláttam, hogy az intező uraknak igazuk van: minnek ide befektetés, minnek szórakozás, a Balaton megvan minden büverével, minden szépségével és ragyogásával s akár mennyire is legyünk tudatában annak, hogy itt nincs komfort, nincs igazi fürdőélet, vigye a manó az európai embernek ezeket az igényeit, csak tartsa meg a mi szép Balatonunkat, azért

ÜZLET-ÁTHELYEZÉS

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy üzlethelyiségemet f. évi augusztus hó elsejével a Hunyadi- (fő)- utcában levő Konkoly-féle házba helyezem át.

Ez alkalommal szives figyelmébe ajánlom ujonnan berendezett **butorraktáramat**. Egyszermind köztudomásra hozom, hogy **TEMETKEZÉSI VÁLLALATOMAT** a mai kor igényeinek megfelelően **teljesen ujonnan felszereltem**, úgy, hogy bárkivel szemben kiállok e téren is a versenyt.

Amidőn a n. é. közönség támogatását a jövőben is kérem, jutányos és pontos kiszolgálást ígérve, vagyok kiváló tisztelettel

KEKSZ HENRIK
butorkereskedő, NAGYBECSKEREK.

635—15.5

— **A Béga apadása és a kereskedelem.** Az utóbbi időben beállott nagy szárazság következtében a Béga napról-napra rohamosan apad, olyannyira, hogy egyes helyeken már át is lehet gázolni rajta. Félt azonban, hogy ezen apadás még tovább is tartani fog s ez esetben a hajóközlekedést nagyrészt be kellene szüntetni, ami a kereskedelemre, pláne most az aratás után, beláthatatlan károkat okozna. A nagybecskereki Lloyd-társulat éppen ezért a következő kérelemmel fordult György Endre földművelésügyi miniszterhez:

A Béga vize rohamosan apadván, a hajózás mihamarább teljes meg fog szűnni. Ez a körülmény, tekintettel az aratás befejezésével meginduló nagyobb arányú szállításhoz, végzetes jelentőségű.

Ennélfogva vagyunk bátrak a termelők és kereskedők érdekében egyaránt azon kérelemmel járni Nagyméltóságod elé, miszerint sürgősen oly irányban méltóztatnék a megfelelő intézkedéseket megtenni, hogy a már felépített duzzasztók segítségével a vízszint legalább annyira emeltesse, hogy a hajók legalább egy méter merüléssel közlekedhesenek. Hazafias tisztelettel a nagybecskereki Lloyd-társulat. Gyárfás Ödön, alelnök. Dr. Pollák Győző, titkár.

— **Halálozás.** Mint őszinte részvétellel értesülünk, Emanuel Zsófia urhölgy, társaséletünk egyik rokonszenves tagja ma reggel 39 éves korában hosszú és kínos betegség után elhunyt. A megboldogultat, kiben Emanuel György megyei írnok nővérét gyászolja, holnap délután 5 órakor helyezik örök nyugalomra a tomasváci-utcai gör. kel. temetőben. A halálozástól a család a következő gyászjelentést adta ki:

Fájdalomtelt szívvel tudatjuk úgy a saját, valamint számos rokon nevében, hogy hön szeretett és felejthetetlen nővérünk, illetve sógorónk nemes Emanuel Zsófia Gabriella hosszú és kínos betegség után életének 39-ik évében jobbra szenderült. A kedves halotti maradványait július hó 26-án délután 5 órakor fognak az Ur-utca 284. sz. saját házában levő lakástól a gör. kel. sarkterbe örök nyugalomra tételni. Nagybecskerek, 1905. július hó 25-én. Béke hámvaira! Nemes Emanuel Alexandrina, Micke Flórisné, szül. Emanuel Olga, Emanuel György, testvérei. Micke Flóris kir. postamester, sógor.

— **A szegedi tüzoltó-kongresszus.** Augusztus hó közepén, négy napon át Szegeden lesznek Magyarország tüzoltó-testületeinek kiküldött csapatai. Körülbelül ezer vidéki tüzoltó fogad falai közé Szeged város. Az országos tüzoltó-szövetség fennállása óta ez a tizenhatodik országos kongresszus, melynek nagy arányait, szokatlan jelentőségét nemcsak a testületek által képviselt ideális cél fontossága, hanem Szeged város áldozatkészsége, az ország tüzoltó-testületeinek igen nagy számban való képviselete máris eleve biztosítja. Torontából eddig a következő helyekről történt jelentkezések: Beodra, Grabác, Nagyszentmiklós, Nygykikinda, Perjámos, Torontálmegeyei Szövetség, Zsombolya.

csak visszavágyunk mi ide, a magyar tengerpartra . . .

Robog a vonat, víz délnek, miközben a haragos ég keményen dörögteni hatalmas szavát, jeges eső csapkodja a vagon ablakjait, mialatt a cikázó villám egy-egy pillanatra megvilágítja a Balaton háborgó hullámait. Nagy az öröm a túltömött vasuton, hiszen napok óta szenvednek az emberek a nagy hőség alatt.

A wörthi tó partján ébredünk fel, ide menekülnek az elegáns pesti emberek. Jobb is nekik ott, mert ott minden — német s jobban fest a fővárosiaknak, ha azt mondhatják:

— Pörschachon nyaraltunk.

Az idő ezalatt szinte hűvökre fordult. Nem tudjuk, otthon milyen idő jár, de mikor a Brenner közelébe érünk, pedig deket mutat az óra, a felöltő is elkel.

Fájó szívvel intünk bucsut rövid tartózkodás után a szép Toblachnak, aztán egész lélekkel átengedjük magunkat a Brenner-tour szépségeinek. Három óra lesz, mire Brennerbadba érkezünk, egy zseniálisan megalkotott telepre, melyet okos és ideális emberek vállalkozása létesített 1360 méter magasságban a tenger színe felett. S ebben a magasságban áll egy szálloda, mely akár Párizs közepén is kielégíthetné a turisták igényeit. S micsoda ocsóság! Egy teljes kényelemmel, sőt meglepően szép butorzáttal kiállított szoba 4 koronába kerül, az egész ellátás 9—10 koronába. Remek egy hely olyanok részére, akik nem

— **Anna napja.** A női névnapok közül ma is a legnépszerűbb egyike Anna napja, amely holnap lesz. Valamikor fölülmúlt a híres József napokat is s Anna napján országsszerte szült a muzsika, a fürdőhelyeken vidám táncot jártak a párok s a bájos Annuskák boldogságos szívvel hallgatták az előestén ablakuk alatt fölhangzó nótákat, amikkel tisztelőik vagy szerelmeseik hódoltak nekik. Ma már, sajnos, mint mindennek, Anna napjának poezise is csökkent, a vidámság sem olyan harsogó, de mivel az Annuskák nem vesztek ki — hála az égnek — bajosságuk sem csökkent, így hát Anna napjának előestéjén itt-ott mégis csak fölhangzik a hegedű az ablakok alatt s táncolnak a párok az Anna-balokon. Szívesen csatlakozunk tehát mi is az Annák hódolói közé s köszönjük az Annákat, Ninákat, Nincusokat, Naucsikát, Pannikat és Pannákat, akik holnap tartják széles a világon mindenütt — ahol a Gergely-naptárt használják — névünnepeket.

— **A délvidéki tanítók nagygyűlése.** Pancsova városa a délvidéki tanítókhöz a következő meghívót intézte: „Délmagyarországi tanító-egylet” 1905. évi augusztus hó 16., 17. és 18. napján városunkban tartja XXXIX. nagy- és közgyűlését. Pancsova tff. városának jutott tehát az a szerencse, hogy a Délmagyarországi tanító-egylet tagjai és barátjai falai között fogadhatja. Ezuttal ezen gyűlésre mi is ünnepélyesen meghívjuk önöket s kérjük, hogy Délmagyarország minden részéből minél számosabban jelenjenek meg városunkban, miáltal nemcsak ügyük nagy fontosságának kifejezést adnak, hanem városunkat most már harmadik ízben megtisztelik. Ez a mi óhajunk és reményünk. A magyar nemzet ősi szokásaihoz híven, a legőszintébb vendégszeretettel fogadjuk önöket, törekvésünk leend, hogy a közöttünk eltöltött napokra mindenkor kellemesen emlékezzenek vissza. A nagy- és közgyűlés ünnepségeinek sorrendjét a helyi bizottság a következőképen állapította meg: Augusztus hó 16-án érkezés és elszállásolás. Délután 3 órakor választmányi gyűlés. Este 7 órakor ismerkedési estély a Weifert-féle sörház kertjében.

Augusztus hó 17-én délelőtt 9 órakor nagygyűlés a „Trombitás” nevű szálló nagytermében. Délután 2 órakor társasbéd a kiállítási vendéglőben. Az ebédjegy ára 2 kor. 40 fillér. Délután 4 órakor a kiállítás és a város nevezetességeinek megtekintése. Este 8 órakor táncmulatsággal egybekötött hangverseny a polgári lövőde helyiségében. A tiszta jövedelem a konviktus alapja javára fog fordíttatni.

Augusztus 18-án délelőtt 7 órakor közgyűlés, utána kirándulás Zimonyba és Belgrádba. Az egyleti előkészítéskor gondoskodott arról, hogy a gyűlésre mindenki 14 napi érvényes bírói mérsékelt áru vasuti jegyet kapjon. Ezen jegyeket, valamint az igazoló és elszállásoló jegyeket idejekorán megküldjük kedves vendégeinknek. Jelentkezni lehet a helyi bizottság elnökségénél. Minden részvevő tag 2 korona részvételi díjat köteles fizetni, illetve a helyi bizottság elnökségének be-

szórakozást keresnek, hanem nyugalmat, avagy olyanoknak, kik háborítatlanul akarnak a munkájoknak vagy a — szerelmöknek élni. Ez utóbbiak közé tartozik a Torontálmegeyében is ismert operanékesnő Szoyer Ilona, ki most élvezi férje, Markus karmester oldalán a mézeshetek boldog óráit.

Nem szívesen válunk meg ettől az idylli helytől. Oly jól esik egy-két napra elzárva lenni a nagy világ zajától, nem hallani egyebet, mint a fenyvesek suttogását s a csermely csevegését, hogy szinte rosszul esik, mikor ismét vonatra kell szállani.

Délben indulunk s másnap reggel már Párizsban költ fel az inkább erélyes, mint udvarias kalauz.

Akárhogy is gondolkozik valaki a franciák dekadenciájáról, annyi tény, hogy az ő metropolisuk nyáron is világváros. Sem a forgalmukon, sem a szellemi életükön nem látszik meg, hogy uborkaszegény van. Az operában is énekelnek, a világ legelső drámai színpadján, a Comédie Française-ban is játszanak, még a Maximban is úgy mulatnak, mint télen, csoda-e hát, hogy Párizs, dacára annak, hogy a benszülöttek egy nagy része a tenger mellett hűsül, mégis olyan élénk, olyan pezsgő, olyan vig, mint akárcsak áprilisban. Ezt az életet s vele együtt a pénzüket is, az idegenek hozzák s csakugyan áll egy szellemes megfigyelő azon mondása, hogy mostanában Párizsban még franciául is beszélnek.

B. L.

küldeni, mert enélkül jegyeket nem küldünk. Mattanovich Adolf, kir. tan., polgármester, elnök. Risztics Milán, jegyző.

— **Kerge ur.** Kerge ur a nyári legyek ismert szerénységével újból beállított a szerkesztőségbe. Barátságosan suhintottuk meg feje fölött a szekeket, ő azonban bizonytalan mozdulattal kitért előlünk s fölült a kályhára. Innen szavalt zavaros tekintettel.

— Szerkesztő ur!

— Ssz!

— Tudja ki a legiszakosabb ember?

— Ssss!

— Péter király.

— Ssssss!

— Igen, ő a legiszakosabb, most ő az egyetlen ember, aki konyakban lakik, konyakban alszik, konyakban ébred, konyakban él . . .

Tovább nem folytathatta Kerge ur, mert egy konyaklevessel hamarosan kijózanítottuk.

— **Gyilkos cséplőgép.** Mult héten szombaton Alibunáron egy az utcán haladó cséplőgép elgázolta Csán György 32 éves odaváló lakost, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a boldogtalant operálni kellett. Életben maradásához kevés remény van. A vizsgálatot megindították.

— **Kirándulás Konstantinápolyba.** Indulás Konstantinápolyba, Orsova, Bukarest, Constantinát Konstantinápolyba és Sinaja, Brassó át vissza, teljes ellátással és mindennemű költséggel együtt 215 korona. Mindennemű bővebb felvilágosítással a megy. kir. államvasutak temesvári városi menetjegyjárodaja (Janó herceg-ter) szolgál.

— **Gyújtogató vasaló.** Súlyos szerencsétlenség történt minap Ulma temesmegyei községben. A szerencsétlenség oka és áldozata egy Schleicher Karolin nevű leányzó, aki vasalás közben a vasalóra szeszt öntött és a ruhája tüzet fogott. A szerencsétlen teremtés a hátulsó udvarban levő kuthoz akart szaladni, de utközben eszméletlenül összeesett egy szénaboglya előtt. A boglya tüzet fogott és a lángok árcsaptak a szomszédos istállóra és lakóházra, melyek mind a tűz martalékaivá lettek. Csak később találták meg az eszméletlenül heverő leányt, akit aztán a temesvári kórházba szállították. A szerencsétlen teremtés az éjjel belehalt lázatos sebeibe.

— **Elevenen életetve.** Borzalmas szerencsétlenség hírt jelentik a temesmegyei Fűskútról. Kinczig János fűsluli birtokos ugyanis egy kut ásás közben beszakadt s a kútból dolgozó Litsmann József kútmestert és Angyel György munkást a beomló föld és téglák magába temette. Angyel kisebb sérülésekkel került ki a kútból, Litsmann ellenben életével fizette meg vállalkozását.

— **Társasutazás a Kaletre.** Mint értesülünk, a Konstantinápolyba tervezett társasutazás a jelentkezők szépen növekedő száma miatt megtartatik. Sokan azonban azon hiszomben, hogy Konstantinápolyban nagy hőség lenne, nem mernek az utazásban részt venni. Ezek megnyugtatóra közzük, hogy a hőmérséklet Konstantinápolyban a déli órákban mindig 4—5 fokkal alacsonyabb, mint nálunk. Különben augusztus 2. felében haute saison van és szép idő várható.

— **Öngyilkos öregasszony.** Mint Végzent-mihályról jelentik, Stefan Todorné, odaváló 60 éves asszony, mult hét szombatján a marhak kibajtása közben összeveszvéen férjével, a kutha ugrott s ott halálát lelte. Tettét valószínűleg pillanatnyi elmezavarban követte el.

— **Játék a fegyverrel.** Sándoregyházán a minap az estéli órákban Toskov Sebestyén csordás hazafelé menet találkozott a községi jegyző Ferenc nevű szolgálójával, aki gazdája fegyverével pajzanságból feléje célzott. Toskov vigyázatra intette, azonban alig haladt pár lépést, a puská elsült s a lövés Toskovot jobb oldalán érte. A szerencsétlen embert a pancsovai kórházba szállították, ahol másnap a szenvedett sérülésekbe belehalt, özvegyét s két kis gyermekét teljesen vagyontalanul hagyva hátra.

— **A pocsolóba fuladt.** Csókán Szűcs Mihály községi albiró fia a napokban játék közben a falu végén fekvő, alig félméter mély pocsolóba fuladt. Nem volt a közelben senki s így történet, hogy a 7 éves gyermek nem tudott megmenekülni.

Irodalom.

* **Uj Idők.** Apponyi komáromi szerepléséről közöl képeket az Uj Idők e heti száma, továbbá Séták a nagyvilágban című sorozat keretében érdekes nézivalót Floridiából. Dalmáciából és Magyarországnak számos vidékéről. A szöveg részben van elbeszélés Bársony Istvántól és Deér Ivántól, cikk Szigmától, Mocsary Bélánétól és Malonyai Dezsőtől, közlemény Harsányi Kálmántól, két regénynek folytatása és számos apróság a hétről. A ki az Uj Idők irányával megismerkedni óhaj, annak a kiadóhivatal kívánatra ingyen küld mutatószámot. (Andrássy-ut 10.)

*** Jövendő.** Az e heti szám a következő tartalommal jelent meg: Hargitai — Erő és tartalom; Rényi József — Molnár Viktor; Ráskai Ferenc — Emlék (költemény); Viharos — Megrovási kaland; Nemo — Művészeti séták; Tutsek-Bexheft Lilly — A parisienne; Janda Matild — A hűn (költemény); Multatuli — Fogadtatás (fordított novella); Gergely István — A második nász; Ulár könyve. És számos apróbb közlemény.

*** Hungary.** Nemzeti missziót teljesít Golyony Jenő, az angol nyelven „Hungary” néven megjelenő lapjával, mely hazánk szépségeit és kincseit feltárja a művelt angol és amerikai közönség előtt s a magyar nemzetet az ő eredeti nemes faji jellegével bemutatva, bizonyosan vissza fogja hódítani azon mély rokonszenvet, melylyel azelőtt benünket a művelt nyugat fogadott. Nemcsak azáltal mozdíthatjuk elő a „Hungary” nemes törekvéseit, ha beállunk előfizetői közé, hanem sokat tehetünk érdekében azzal is, ha angolul értő barátainknak és ismerőseinknek figyelmét ráirányítjuk. Mert nemcsak magyar szempontból jelentőségteljes e lap működése. Élénk figyelemmel kísérvén az angol és amerikai érdekeket, nemzetgazdasági szempontból fontos szerves kapcsolatot létesít az angol és amerikai tőke és vállalkozók és a hazai alkalmas és csak kihasználásra váró gazdasági és ipari objektumok között, melyek tőke hiányában parlagon és kihasználatlanul hevernek. A kéthetenként megjelenő folyóirat számai gazdag szövegtartalommal, fényesen illusztrálva jelennek meg. Előfizetési ára 6 óra 7 korona, egy évre 14 korona, egyes szám ára 60 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Csepregy-utca 2.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

Az igazságügyminiszter nyilatkozata.

Budapest, július 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Lányi Bertalan igazságügyminiszter egy újságíróval beszélve, kieltette, hogy a kormány törvényes, bár többségre nem támaszkodhatik. Andrassy felfogása a törvényességről önkényes magyarázat. A kormány állítólagos törvénytelensége nem ok arra, hogy alárendelt hatóságok a kormány rendeleteit visszautasítsák.

Ujabb megsemmisítés.

Budapest, július 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Esti lapok híre szerint a kormány megsemmisítette Pestvármegye ismeretes határozatát. A kormány megsemmisítő rendelete délutánig azonban nem érkezett le Pestvármegyéhez.

A liptószentmiklósi választás.

Budapest, július 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Liptószentmiklósról jelentik: Augusztus 7-re van kitűzve a pótválasztás Liptószentmiklóson Lányi Bertalan magyar és Stodola nemzetiségi jelölt között. A választás eredménye igen fontos, mert ha ezt a kerületet a pánszlávizmusnak sikerül a pótválasztáson elhódítani, akkor a pánszlávizmus olyan pozícióra tesz szert nem csak Liptóban, de egész Felső-Magyarországon, a honnét kiszorítani igen bajos lesz. Az a kérdés tehát Liptószentmiklóson, hogy a magyarság vagy a pánszlávizmus győzzön-e, mert most már csak Lányi és Stodola között lehet választani. A pótválasztásig tehát jó lesz meggondolni a dolgot és a magyarságot, melyet a koalíció vezérferfiái a legelvakultabb gyűlöletből, vétkes rövidlátással és tájékozatlansággal az első választáson könnyelműen és hazafiatlanul szétbontották, most újra egyesíteni. Mert most már nem Lányinak, de a magyarságnak győzelme vagy bukása forog kockán.

Az angol hajóraj és a magyar válság.

Budapest, július 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Ismeretes, hogy a földközi tengeri angol hajóraj fiemei utja most váratlanul elmaradt. A hajóraj elmaradása, mely nagy kárt okoz Fiuménak, élénk fel-tűnést kelt, annál is inkább, mert félhivatalos jelentés szerint a londoni körök ezt a magyarországi politikai viszonyokkal hozzák összefüggésbe és arra utalnak, hogy most nincs fiemei kormányzó.

A cár és a német császár találkozása.

Budapest július 25. (A „Torontál” ered. távirata.) A londoni „Standard” pétervári távirata szerint a cár és Vilmos császár találkozásának első következtése az lesz, hogy Angolország formálisan be fog lépni Oroszország helyébe a kettős szövetségbe.

Budapest, július 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Párisból sürgönyzik: Itteni politikai körökben azt hiszik, hogy Rouvier miniszterelnököt még idejekorán értesíteték Pétervárról azokról az okokról, melyek Miklós cárt arra bírják, hogy találkozzék Vilmos császárral. Rouvier miniszterelnök nem aggódik a találkozás miatt, hanem éppen ellenkezőleg kedvező eredményeket vár tőle Franciaországra nézve is.

A spanyol király Németországban.

Budapest, július 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Madridból jelentik, Alfonz spanyol király szeptember 15-én Németországba utazik Vilmos császár látogatására.

A szultán elleni merénylet.

Budapest, július 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Bécsből jelentik: A magyar miniszterium egy tisztviselője tegnap megjelent a török nagykövetségen és az ott kitett ivre magyar nyelven felírta, hogy Fejérváry Géza báró magyar miniszterelnök a magyar kormány nevében a szultán ellen elkövetett merénylet meghiusulásán örömet fejezi ki és kéri, hogy gratulációját a szultán tudomására juttassák.

Budapest, július 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Konstantinápolyi jelentés szerint ott azt hiszik, hogy a merényletet az örmény forradalmi bizottság tervezte.

Szerencsétlenség a bányában.

Budapest, július 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Resicabányáról sürgönyzik, a vasköakuában földcsuszamlás történt, mely két munkást eltemetett. Az egyik munkás meghalt, a másik életveszélyesen megsebesült.

Az orosz forradalom.

Budapest, július 25. (A „Torontál” ered. távirata.) A moszkvai főkormányzó elrendelte, hogy fokozott szigorúsággal tart-sák be az ostromállapot körül szükséges intézkedéseket, és hogy azokat a személyeket, kiket azzal vádolnak, hogy ellenállást fejtettek ki, vagy pedig megtámadták a katonaságot vagy rendőrséget, adják át a hadbírósnak.

Budapest, július 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Moszkvai jelentések szerint Urmiában újabb zsidóellenes zavargások fordultak elő. Számos boltot kifosztottak, sok zsidót megöltek és megsebesítettek. A keresztényeknek nem történt bajuk.

Budapest, július 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Moszkvából sürgönyzik, ott több merényletet követtek el a rendőrök ellen. Egy rendőrt megöltek, kettőt pedig megsebesítettek.

Az orosz-japán háború.

Budapest, július 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Párisból jelentik: Witte tegnap csakis Rothschild Ede bárót, néhai Alfonz báró fiát fogadta, a kívül több óra hosszáig értekezett. A megbeszélés során a békével összefüggő fontos pénzügyi kérdéseket tárgyalták, melyeknek megoldásában a Rothschild-cég közreműködésére számítanak.

Budapest, július 25. (A „Torontál” ered. távirata.) A „Daily Telegraph” jelenti Mojiból: Július 14-ikén a japán flotta szemleutrá ment a Poszjet-öbölbe. A tengerparton három új erősség épült.

Pusztító villám.

Budapest, július 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint New-Yorkból sürgönyzik, a villám Huxtében (Texas) becsapott az ottani petroleum-

gyűjtőkbe. A petroleum felrobbant s a robbanás tizenkét embert megölt.

Egy színház csődje.

Budapest, július 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Varsóból táviratozzák: A forradalmi állapot következtében az államtól szubvencionált nagy színház közel van a csödhöz. A színház tagjai már két hónapja nem kapnak fizetést.

Budapesti gabonatózsdé.

Budapest, 1905. július 25.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	75	—	—	80	17.25	17.45
Pestvidéki új	75	—	—	80	17.05	17.25
Bánsági új	76	—	—	80	17. —	17.15
Bácskai új	76	16.45	16.60	80	—	—
Rozs elsőrendű					12.60	13. —
„ másodrendű					12.40	12.60
Árpa takarmány					11.60	11.80
„ égetni való					11.40	11.60
„ sörfőzésre való					0. —	0. —
Zab					13.40	13.80
Tengeri bányási					15.45	15.65
„ másnemű					—	—
Répa káposzta					—	—
„ bányási					—	—
Körte					0. —	0. —

Határidő-üzlet.

Budapest, július 25. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak nagyjából szilárdak. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	15.82
Buza (áprilisra)	16.36
Tengeri júliusra	—
Tengeri májusra	11.00
Zab (októberre)	11.50
Rozs (októberre)	12.84

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1905. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
 Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 5 óra 30 perc.
 Szegedről: (motorokosi) d. e. 9 óra 37 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 58 p.
 b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zsombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
 Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 8 óra 46 p.
 Szegedre: (motorokosi) d. u. 1 óra.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
 b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
 Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Nyilttér. *)

Legjobb alpesi tejet tartalmaz!

NESTLÉ Legtökeletesebb tápszer-csecsemők gyermekeik részére.

Kísérleti célokra fél dobozok á 1 Korona.
 A tisztelt szülőknek probadozok és rópiratok ingyen rendelkezésre állnak a NERUDA NÁNDORNÁL félé foraktárban BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos utca 7.sz.

1411/II—1905. szám.

659—3.3

Hirdetmény.

Torontálvármegye alispánja 1905. évi július hó 15-én kelt 17297. számú rendeletével a törökkanizsai közokórházi épületek menyezetének helyreállítását 3156 korona 19 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1905. évi augusztus hó 5-ik napjának délelőtti 11 órájára a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívtnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1905. július 21-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnök h.:

Fuchs István,

kir. mérnök.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott részéről ezennel közhírré tételik, hogy a nagybecskereki szerb hitközség tulajdonát képező épületekben levő lakások, üzlethelyiségek és magtárak árlejtés útján a legtöbbet ígérőnek 3—6 évre bérbeadtnak.

Az erre vonatkozó szóbeli versenytárgyalás a gk. szerb hitközség irodájában folyó évi július hó 30-án fog megtartatni. A szükséges felvilágosítással alulírott gondnok szolgál.

Nagybecskerek, 1905. július 22.

Gligorijevity Joca,

660—3.2

gk. szerb hitk. gondnok.

==== Használt ====
boroshordók
megvételre kerestetnek.

Cím a kiadóhivatalban. 529—x.35

Kis-Zombor község előjárósága.

985. szám. 1905.

668—1.1

Árverési hirdetmény.

A Kis-Zombor község által megvásárolt Rónay Mihály-féle tanyai földek vadászati joga folyó évi július hó 31-én d. e. 9 órakor Kis-Zombor községházánál bérbeadni fog.

Az árverési feltételek a körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekinthezők.

Kis-Zombor, 1905. évi július hó 19-én.

Községi előjáróság.

1186. kig. szám. 1905.

665—3.1

Árlejtési hirdetmény.

Tarras község előjárósága a tulajdonát képező községi épületek, mint községháza, jegyzői lak., paplak, tanítói lak., iskola és nagykorcsma tatarozási munkálatainak (kőműves, ács és asztalosmunkák) biztosítása céljából folyó évi július hó 30-án d. e. 10 órakor a községi tanács-teremben szóbeli nyilvános árlejtést tart, a melyre a vállalkozók ezennel meghívtnak.

Az árlejtés külön fog megtartatni a kőműves és ács, és külön az asztalos munkákra.

Vállalkozók kötelesek az árlejtés megkezdése előtt 50 korona bánatpénzt letétbe helyezni.

Egyéb feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekinthezők.

Kelt Tarrason, 1905. évi július hó 24-én.

A község előjárósága.

1390. szám 1905.

669—1.1

Hirdetmény.

Tógyér községi hatáiban folyó évi július hó 20-án 3 darab ló bitangságba találtatott és pedig:

1. darab 15 évesnek látszó sötét pej, herélt, hátsó j. N.
2. 1 darab 15 évesnek látszó pej, herélt, h. j. C.
3. 1 darab 7 évesnek látszó pej, herélt, h. b. L.

Felhívtnak mindazok, kik a lovakra nézve tulajdoni igényt támasztanak, hogy ezt igazolva folyó évi augusztus hó 22-ig átvegyék, mert ellenkező esetben ezen a napon délelőtt 9 órakor Tógyér községházában nyilvános árverésen eladatni fognak.

Tógyér, 1905. évi július hó 20-án.

Teszling,
jegyző.

Kovács,
bíró.

Torontálvármegye alispánjától.

18002/1905. szám.

662—3.1

Hirdetmény.

Torontálvármegye székházában a központi fűtés- és vízszivattyuberendezés át-alkítása folytán a következő gépek, illetve berendezési tárgyak jutányos áron eladók, és pedig:

Egy drb 30 lóerejű gőzgép, Tangyes szabadalma.

Egy drb 15 lóerejű gőzgép, Tangyes szabadalma.

Két drb fekvő hengeres gőzgyűjtővel és 42 vízerővel bíró, Belleville rendszerű befalazott gőzkazán, egyenként 59-64 m² tüzfelülettel.

Egy drb ugyanolyan rendszerű gőzkazán 30 m² tüzfelülettel.

Egy drb előmelegítő.

Két drb gőztápszivattyú, Klein szabadalma.

Egy drb Körting-féle gőzsugárszivattyú (Injektor).

Két drb Ganz-féle váltó á amfejlesztő-gép teljes felszereléssel.

Két drb gőzszivattyú víztermelésre óránként 6000 liter szívóképességgel, Klein szabadalma.

A fent körülírt berendezési tárgyak a vármegyei gépházában bármikor megtekinthetők és bővebb felvilágosítás a hivatalos órák alatt az alispáni, illetve a m. kir. államépítészeti hivatalban nyerhető.

A venni szándékozók felkéretnek, hogy ajánlataikat legkésőbb folyó évi október hó végéig hozzám nyujtsák be.

Nagybecskereken, 1905. évi július hó 28-án.

Az alispán helyett:

Vinczehidý,
főjegyző.

**Garçon lakás
azonnal kiadó.**

Két egymásba nyíló, egy utcai és egy udvari butorozott, külön bejárásu szoba, hónap vagy esztendőre

==== azonnal kiadó. ====

Bármikor megtekinthető alulírott háztulajdonosnál.

Menczer Lipót

Melenozsi-utca 289/7.

(565—x.11)

HIRDETÉSEK

felvétetnek

a „TORONTÁL” kiadóhivatalában.